

سه شنبه 12 آبان 15 ذي القعدة 3 نوامبر

أعمال و عبادات شب 15 ذي القعدة...

أعمال و عبادات شب 15 ذي القعدة

از پیامبر اکرم(ص) درباره فضیلت شب پانزدهم ذي قعدة، این روایت نقل گردیده است: ان في ذي القعدة ليلة مباركة، و هي ليلة خمس عشرة، ينظر الله الي عباده المؤمنين فيها بالرحمة، أجر العامل فيها بطاعة الله أجر مائة سائح لم يعص الله طرفه عين.

یعنی: در ذي قعدة، شب مبارکي است و آن، شب پانزدهم این ماه است، که خدای سبحان در این شب، نظر رحمت بر بندگان می نماید و کسی که در آن به طاعت الهی، مشغول باشد، از برای او است پاداش صد نفر روزه دار ملازم مسجد، که معصیت نکرده باشد خدا را به يك چشم بر هم زدني.

سید بن طاووس گفت: پس هنگامی که نیمه های شب پانزدهم فرا رسید، از خواب برخیز و به طاعت خدا و نماز و درخواست حوائج خویش مشغول شو، زیرا روایت شده است که هیچ حاجتی از خدا در این شب، خواسته نمی شود، مگر آن که همه آن ها را خداوند متعال برآورده می کند.

عالم جلیل و عارف بالله، مرحوم میرزا جواد ملکی تبریزی(ره) درباره فضیلت این شب عظیم فرمود: طاعت و عبادت، در این شب از این جهت که مشهور نبوده و مردم کمتر، در آن به طاعت خدا مشغول می گردند، آن را از سایر شب های مشهور ممتاز می گرداند. که این مطلب نزد اهل مراقبت مهم است.

زیرا توجه، در زمان غفلت عموم، از مراقبات مهم و باعث سرعت اجابت است و نیز اعمال، نزد خدا بزرگتر و به قبول نزدیکتر و اجر بیشتری دارد.

آغاز جشنواره عکاظ در عصر جاهلیت

در عصر جاهلیت و پیش از ظهور دین مبین اسلام، بازارهایی موقت و سرپایی در برخی از نواحی جزیره العرب برگزار می شد و عرب های مناطق مختلف، در آن ها گرد آمده و به داد و ستد می پرداختند. مانند بازار عدن [در جنوب یمن]، از اول تا دهم ماه مبارک رمضان؛ بازار صنعاء [در شمال یمن]، از نیمه ماه مبارک رمضان تا آخر آن؛ بازار رابیه [در حضرموت]، بازار عکاظ [در نجد] و بازار ذي مجاز [در مکه] و بازارهای دیگر.

این بازارها، گرچه در لغت عربی به "سوق" و "اسواق" تعبیر شده است، که معادل فارسی آن، "بازار" و "بازارها" است، ولیکن در عمل، برخی از آن ها از داد و ستد بازرگانی معمولی، که هدف اولی و اصلی آن ها بود، فراتر رفته و به محل هنرنمایی، شعر خوانی و تفاخر قبیله ای و طایفه ای تبدیل شده و در واقع، جشنواره سالانه عرب ها بودند.

بازار عکاظ، که از مهمترین بازارهای سالانه عرب ها بود، از همین طیف بود.

این بازار، بزرگترین بازار و یا بزرگترین جشنواره سالانه عرب ها بود که قبیله های بزرگ جزیره العرب، مانند قریش، هوازن، بنی حارث، بنی عضل، بنی دیش، بنی حیا و بنی مطلق و گروه هایی دیگر از قبایل و طوایف، در آن حضور می یافتند.

جشنواره عکاظ، از پانزدهم تا آخر ذي قعدة و به قولی از اول تا هشتم ذي قعدة، در هر سالی برگزار می گردید.

برخی از طوایف و قبایل عرب، مانند بنی اسد، بنی طی، بنی بکر و گروهی از بنی عامر، ایام برگزاری بازارهای سالانه را، برای زورگویی، ستم گری و اجحاف بر دیگران، مباح و روا می دانستند و به محثین [یعنی حلال کنندگان حرام الهی] شهرت یافتند، ولی در برابر آنان، برخی از طوایف و قبایل دیگر، مانند بنی عمرو بن تمیم، بنی حنظله و گروهایی از هذیل، بنی شیبان و بنی کلب، این رویه را محکوم کرده و خود را برای یاری ستم دیدگان و محرومان آماده می کردند و با پوشیدن لباس های رزمی و گرفتن سلاح، از هر گونه اباحه گری، فتنه انگیزی و افسار گسیختگی محثین جلوگیری می کردند.

این گروه، "ذادة المحرمون" نامیده می شدند.

قتل عام بنی امیه در شام توسط سپاهیان عباسی در سال 132 هجری قمری

مروان بن محمد بن مروان، معروف به مروان حمار، آخرین زمامدار بنی امیه بود که به مقام خلافت مسلمانان دست یازید. وی، پس از خلع ابراهیم بن ولید در صفر سال 127 قمری، از مردم برای خویش بیعت گرفت و تا محرم سال 132 در این منصب قرار داشت و در این زمان به دست انقلابیون عباسی کشته شد و به حکومت پنج ساله مروان و خلافت نود و چند ساله امویان

پایان داده شد.

سپاهیان بنی عباس پس از فتح شهرهای مختلف، به سوی دمشق رسپار شده و آن را در محاصره خویش گرفتند. پنجاه هزار تن از مدافعان اموی، به فرماندهی ولید بن معاویه بن عبدالملک بن مروان، در برابر مهاجمان بنی شمار عباسی به فرماندهی عبدالله بن علی بن عبدالله بن عباس قرار گرفتند و نبرد سنگینی میان آنان به وقوع پیوست و سرانجام امویان متحمل شکست و اضمحلال شدند و عباسیان به قتل عام آنان پرداختند.

ابن ابی الحدید، در این باره گفت: و قتل عبدالله بن علی بدمشق خلقاً کثیراً من اصحاب مروان و موالی بنی امیه و اتباعهم. آن گاه عباسیان به سوی رود ابی فطرس در اردن هجوم آوردند و در این مکان، که بازماندگان اموی، از جمله خانواده و کسان مروان حمار را که پناه گرفته بودند مورد تاخت و تاز خویش قرار داده و تعدادی از آنان را قتل عام کردند. صاحب وقایع الایام در این باره گفت: در این روز (15 ذی قعدة) سال 132، بنی عباس جمع کثیری از بنی امیه را در نهر اردن به قتل رسانیدند. پس از آن فرشی بر روی ایشان گسترانیدند و به طعام خوردن مشغول شدند، در حالی که بنی امیه ناله و اضطراب می نمودند و در تحت ایشان جان می دادند.

بنای شهر سامرا توسط معتصم در سال 220 هجری قمری

ابواسحاق، محمد بن هارون الرشید، معروف به "المعتصم بالله" [هشتمین خلیفه عباسیان]، پس از وفات برادرش مأمون عباسی، در سال 218 قمری، به خلافت رسید.

مقر حکومت عباسیان، از زمان منصور دوانقی تا زمان وی، شهر بغداد بود. ولی حضور سپاهیان خلیفه از نقاط مختلف اسلامی در بغداد، از جمله مغاربه [جنگجویان مصری و شمال افریقا] و فراغنه [سرابازان سمرقند، فرغانه و خراسان] در مقر خلافت، مزاحمت های روزافزونی برای ساکنان این شهر به وجود می آورد و موجب ناراضیتی آنان از سپاهیان خلیفه می گردید. معتصم عباسی، تصمیم گرفت، پایتخت خود را از بغداد به مکانی دیگر انتقال دهد. بدین جهت در سال 219 قمری، احمد بن خالد، معروف به ابووزیر را مأموریت داد که به "قاطول" در 124 کیلومتری شمال بغداد رود و زمین های آن جا را برآورد و برانداز کند و آن ها را از صاحبانشان خریداری کند.

احمد بن خالد، آن مکان را برای تأسیس شهری جدید مناسب یافت و اراضی آن را از صاحبانش خریداری کرد و برخی از زمین های قاطول از مسیحیان بود و آنان را نیز ترغیب به فروش زمین هایشان کرد.

وی، مقدمات ایجاد یک شهر بزرگ را فراهم کرد و سپس به بغداد برگشت و معتصم را از وضعیت قاطول باخبر گردانید.

معتصم، در پانزدهم ذی قعدة سال 220 قمری به همراه خانواده، دبیران، درباریان، قضات و فرماندهان انتظامی و نظامی وارد قاطول شد و بنای انواع ساختمان ها را در آن جا آغاز کرد و برای خود، در کنار رود دجله، کاخ مجلل و زیبایی بنا کرد و آن را "جوسق" نامید. وی در آبادانی این شهر تلاش زیادی نمود و سرمایه داران و صاحب منصبان را به آبادی و عمران آن بسیار ترغیب و تشویق کرد و سرانجام در سال 221 قمری رسماً در آن سکونت گزید. از آن هنگام، این شهر "دارالخلافة" عباسیان گردید و معتصم آن را "سرّ من رای" [یعنی: هر کسی مرا ببیند، مسرور و خوشحال گردد] نامید ولی مردم، آن را مختصر و کوتاه کرده و "سامرا" نامیدند.

درگذشت «ابن فاخر» در سال 500 هجری قمری

«ابن فاخر» نحوی و لغوی بزرگ در سال 500 هجری قمری در بغداد درگذشت. او پس از سالها مطالعه درنحو، لغت و همچنین حدیث استادی توانا شد و شاگردان بسیاری بدور خود گردآورد. بطوریکه حتی اهل یمن نیز از دانش او بهره بردند. شیوه نگارش ابن فاخر بنا بر گفته ابن مکتوم مبتنی برنثری مکلف و آمیخته با صنایع لفظی است. از جمله آثار این نحوی بزرگ که خطی زیبا داشت کتابهای «المُعَلِّم درنحو، نحو الصّرف و شرح الالاف و اللام مازنی» را می توان نام برد.

تولد ابنُ القف فیلسوف و طبیب برجسته عرب در سال 630 هجری قمری

ابنُ القف فیلسوف و طبیب برجسته عرب در سال 630 هجری قمری درگزک اردن بدنیا آمد. وی تحصیلاتش را با مطالعه فنون اولیه و اساسی علم طب و کتابت تَفْهِمَةِ المَعْرِقَةِ اثربقراط آغاز کرد. پس از آن آثار رازی دانشمند و کاشف ایرانی را مطالعه کرد و در زمینه معالجه امراض و علل و علائم آنها و طبقه بندی بیماریها تحقیقات جامع و گسترده ای انجام داد. ابنُ القف برای ادامه تحصیل به دمشق رفت و حکمت طب، فلسفه و ریاضیات را آموخت. ابنُ القف از فعالترین مدرّسان و مؤلفان عصر خود بشمار می رفت. از آثار او کتاب العُمْدَة را می توان نام برد. این کتاب مفصّل ترین کتاب قرون وسطی در باب جراحی است. در این کتاب پیوند حیاتی میان شریانها و وریدها و جریان خون میان آنها تشریح شده است. جامعُ القرض دیگر اثر ابنُ القف درباره جنین شناسی، دوران رشد کودک، چگونگی رفتار با نوزاد و پرستاری از کودک است.

درگذشت آیت الله حاج میرزا ابوالحسن شَعرانی تهرانی در سال 1352 هجری شمسی

آیت الله حاج میرزا ابوالحسن شَعرانی تهرانی از حکیمان و فیلسوفان بزرگ ایرانی تهرانی در سال 1352 هجری شمسی درگذشت. آیت الله شَعرانی از چهره های درخشان دینی و علمی معاصر کشورمان بشمار می رود. ایشان به زبانهای فرانسوی، عربی و انگلیسی تسلط کامل داشت و از دانش گسترده خویش در این سه زبان در ترجمه و تألیفاتش استفاده فراوان کرد. از آثار آیت الله شَعرانی می توان «راه سعادت و نفایسُ الفنون» را ذکر کرد. آیت الله شَعرانی در علوم ریاضی، نجوم و ادبیات نیز استادی توانا بود و در حوزه علمیه قم سالها تدریس می کرد.

درگذشت میرزا حسین خان خضوعي از استادان آواز و موسیقي در سال 1323 هجری شمسی

میرزا حسین خان خضوعي مشهور به ساعت ساز از استادان آواز و موسیقي ایران در سال 1323 هجری شمسی درگذشت.

ساعت سازیه موسیقي علمي و عملي زمان خود مسلط بود و با نواختن تارنیزآشنایي کامل داشت. میرزا حسین ساعت سازیا هنرمندان عرصه آواز ایران چون مرحوم بنان و طاهرزاده مجالست داشت و همواره بین آنان برسر موسیقي ایرانی و تغییرو تحول آن بحث و مناظره می‌شد. میرزا حسین خان ساعت ساز علاوه بر صدایي زیبا و دلنشین؛ خلقی خوش و اخلاقی پسندیده داشت و آنچه می‌دانست بی‌دریغ و سخاوتمندانه در اختیار شاگردانش قرار می‌داد.

تولد آندره مالرو نویسنده معروف فرانسوی در سال 1901 میلادی

آندره مالرو نویسنده معروف فرانسوی در سال 1901 میلادی در پاریس به دنیا آمد. مالرو بعد از اتمام تحصیلات متوسطه به مدرسه زبانهای شرقی وارد شد و زبانهای فارسی و چینی را آموخت. مالرو از 19 سالگی نوشتن آثارش را آغاز کرد و از اولین آثار او می‌توان سرزمین بیگانه را نام برد. آندره مالرو در طول عمر 75 ساله خود سفرهای متعدد به کشورهای مختلف کرد و در این سفرها بیش از همه شیفته تمدن کهن ایران و شهر زیبا و دیدنی اصفهان شد. بطوریکه چهار بار به ایران سفر کرد. مالرو در جنبش آزادیخواهی و استقلال طلبی ویتنام، انقلاب چین، همچنین مبارزه با هیتلر شرکت کرد و همیشه برای آزادی جنگید. از آثار مشهور آندره مالرو که سالها وزیر اطلاعات فرانسه بود می‌توان «امید، عصر بی‌اعتنایی، ضدخاطرات و سرنوشت بشر» را نام برد.

استقلال جمهوری پاناما در سال 1903 میلادی

جمهوری پاناما استقلال در سال 1903 میلادی کامل خود را اعلام کرد. پاناما در سال 1501 میلادی بدست کاشفان اسپانیایی کشف کردند و در اوایل قرن 19 میلادی به تصرف کلمبیا درآمد. مردم پاناما از همان زمان جنبش آزادیخواهی خود را آغاز کردند. چندی بعد با ارائه طرحی برای تأسیس آبراه پاناما انقلاب مردمی در پاناما شدت گرفت. در ابتدای دهه 1960 میلادی مردم پاناما در برابر نفوذ و سلطه آمریکایی‌ها مبارزه را آغاز کردند و همین امر موجب قطع رابطه پاناما و آمریکا شد.